EUROPOS
KOMISIJA

Briuselis, 2017 07 05
COM(2017) 369 final

2017/0153 (NLE)

Pasiūlymas

TARYBOS SPRENDIMAS

kuriuo Austrija ir Rumunija įgaliojamos dėl Europos Sąjungos interesų pritarti Panamos, Urugvajaus, Kolumbijos ir Salvadoro prisijungimui prie 1980 m. Hagos konvencijos dėl tarptautinio vaikų grobimo civilinių aspektų

AIŠKINAMASIS MEMORANDUMAS

1. PASIŪLYMO APLINKYBĖS

• Pasiūlymo pagrindimas ir tikslai

1980 m. spalio 25 d. Hagos konvencijos dėl tarptautinio vaikų grobimo civilinių aspektų (toliau – 1980 m. konvencija), kurią iki šiol ratifikavo 97 šalys, įskaitant visas ES valstybes nares, tikslas – Susitariančiųjų Šalių paskirtoms centrinėms įstaigoms bendradarbiaujant atkurti ankstesnę padėtį greitai grąžinant neteisėtai išvežtus ar laikomus vaikus.

Vaikų grobimo prevencija yra vienas iš esminių ES vaiko teisių rėmimo politikos aspektų, todėl Europos Sąjunga tarptautiniu lygmeniu aktyviai siekia gerinti 1980 m. konvencijos taikymą ir ragina trečiąsias valstybes prie jos prisijungti.

1994 m. vasario 2 d. prisijungimo prie 1980 m. konvencijos dokumentą deponavo Panama. Konvencija Panamoje įsigaliojo 1994 m. gegužės 1 d.

1980 m. konvencija jau galioja Panamos ir 26 ES valstybių narių santykiams. Panamos prisijungimui prie konvencijos dar nepritarė tik Austrija ir Rumunija.

1999 m. lapkričio 18 d. prisijungimo prie 1980 m. konvencijos dokumentą deponavo Urugvajaus. Konvencija Urugvajuje įsigaliojo 2000 m. vasario 1 d.

1980 m. konvencija jau galioja Urugvajaus ir 25 valstybių narių santykiams. Urugvajaus prisijungimui prie konvencijos dar nepritarė tik Austrija, Danija ir Rumunija.

1995 m. gruodžio 13 d. prisijungimo prie 1980 m. konvencijos dokumentą deponavo Kolumbija. Konvencija Kolumbijoje įsigaliojo 1996 m. kovo 1 d.

1980 m. konvencija jau galioja Kolumbijos ir 25 ES valstybių narių santykiams. Kolumbijos prisijungimui prie konvencijos dar nepritarė tik Austrija, Danija ir Rumunija.

2001 m. vasario 5 d. prisijungimo prie 1980 m. konvencijos dokumentą deponavo Salvadoras. Konvencija Salvadore įsigaliojo 2001 m. gegužės 1 d.

1980 m. konvencija jau galioja Salvadoro ir 25 ES valstybių narių santykiams. Salvadoro prisijungimui prie konvencijos dar nepritarė tik Austrija, Danija ir Rumunija.

1980 m. konvencijos 38 straipsnio 4 pastraipoje nustatyta, kad ji bus taikoma tik prisijungiančios valstybės ir tų susitariančiųjų valstybių, kurios pareikš, kad pritaria jos prisijungimui, tarpusavio santykiams.

Tai, kad ES turi išimtinę kompetenciją dėl pritarimo trečiosios valstybės prisijungimui prie 1980 m. konvencijos, patvirtino Europos Sąjungos Teisingumo Teismas, su kuriuo konsultuotasi Komisijos iniciatyva.

2014 m. spalio 14 d. Europos Sąjungos Teisingumo Teismo nuomonėje 1/13 pareikšta, kad trečiosios valstybės prisijungimo prie 1980 m. Hagos konvencijos dėl tarptautinio vaikų grobimo civilinių aspektų priėmimas priklauso išimtinei Europos Sąjungos kompetencijai.

Teismas pabrėžė, kad šioje srityje ES lygmeniu reikalingas vienodumas – būtina vengti vadinamosios kintamosios geometrijos tarp valstybių narių.

Kovos su tarptautiniu vaikų grobimu sritis priklauso išimtinei Europos Sąjungos išorės kompetencijai, todėl nuspręsti pritarti Panamos, Urugvajaus, Kolumbijos ir Salvadoro prisijungimui reikia ES lygmeniu – priimant Tarybos sprendimą. Todėl Austrija ir Rumunija turėtų padaryti pareiškimą dėl pritarimo Panamos, Urugvajaus, Kolumbijos ir Salvadoro prisijungimui dėl Europos Sąjungos interesų.

Austrijai ir Rumunijai pritarus, 1980 m. Konvencija pradėtų būti taikoma Urugvajaus, Kolumbijos bei Salvadoro ir visų ES valstybių narių, išskyrus Daniją, santykiams. Panamos atveju 1980 m. konvencija bus taikoma santykiams su visomis ES valstybėmis narėmis.

- **Suderinamumas su toje pačioje politikos srityje galiojančiomis nuostatomis**

Kalbant apie tėvų vykdomą vaikų grobimą, 1980 m. Hagos konvencija yra Tarybos reglamento Nr. 2201/2003 (reglamento „Briuselis IIa“)[1], kuris yra ES teisminio bendradarbiavimo bylose, susijusiose su santuoka ir tėvų pareigomis, kertinis akmuo, tarptautinis atitikmuo.

Vienas iš pagrindinių šio reglamento tikslų – atgrasyti nuo vaikų grobimo tarp valstybių narių, nustatant procedūras, kuriomis būtų užtikrinama, kad vaikas būtų greitai grąžintas į valstybę narę, kurioje yra jo nuolatinė gyvenamoji vieta. Todėl reglamento „Briuselis IIa“ 11 straipsnis apima 1980 m. Hagos konvencijoje išdėstytą procedūrą ir ją papildo – išaiškinami kai kurie jos aspektai, visų pirma vaiko išklausymas, taip pat laikotarpis, per kurį reikia priimti sprendimą po to, kai pateiktas pareiškimas dėl grąžinimo, ir vaiko negrąžinimo priežastys. Jame taip pat įvestos nuostatos, reglamentuojančios skirtingose valstybėse narėse priimtus prieštaringus sprendimus dėl grąžinimo ir negrąžinimo.

Tarptautiniu lygmeniu Europos Sąjunga remia trečiųjų valstybių prisijungimą prie 1980 m. konvencijos, kad jos valstybės narės galėtų remtis bendra teisine sistema kovos su tarptautiniu vaikų grobimu srityje.

Nuo 2015 m. birželio mėn. iki 2016 m. gruodžio mėn. jau priimta dešimt Tarybos sprendimų, kuriais pritarta 10 trečiųjų šalių (Maroko, Singapūro, Rusijos Federacijos, Albanijos, Andoros, Seišelių, Armėnijos, Korėjos Respublikos, Kazachstano ir Peru) prisijungimui prie 1980 m. Hagos konvencijos dėl tarptautinio vaikų grobimo[2].

- **Suderinamumas su kitomis Sąjungos politikos sritimis**

Šis pasiūlymas yra akivaizdžiai susijęs su Europos Sąjungos sutarties 3 straipsnyje įtvirtintu bendru tikslu – saugoti vaiko teises. 1980 m. Hagos konvencijos sistema siekiama apsaugoti vaikus nuo žalingo tėvų vykdomo vaikų grobimo poveikio ir užtikrinti, kad vaikai galėtų išsaugoti ryšį su abiem tėvais, pavyzdžiui, užtikrinant galimybę faktiškai naudotis teise matytis su vaiku.

Taip pat reikia paminėti ryšį su skatinimu naudotis tarpininkavimu sprendžiant tarpvalstybinius šeimos ginčus. Direktyva dėl tam tikrų mediacijos civilinėse ir komercinėse bylose aspektų[3], be kita ko, taikoma šeimos teisei bendroje Europos teisminėje erdvėje. 1980 m. Hagos konvencija taip pat skatinama šeimos ginčus spręsti draugiškai. Vienos iš geros praktikos gairių pagal 1980 m. Hagos konvenciją, kurias paskelbė Hagos tarptautinės privatinės teisės konferencija, skirtos naudojimuisi tarpininkavimu sprendžiant į konvencijos

---

1 OL L 338, 2003 12 23, p. 31.

2 Jau priimta dešimt Tarybos sprendimų, kuriais valstybės narės įgaliojamos pritarti, kad prie 1980 m. konvencijos prisijungtų **Andora** (2015 m. birželio 15 d. priimtas Tarybos sprendimas 2015/1023); **Seišeliai** (2015 m. gruodžio 10 d. priimtas Tarybos sprendimas 2015/2354); **Rusija** (2015 m. gruodžio 10 d. priimtas Tarybos sprendimas 2015/2355); **Albanija** (2015 m. gruodžio 10 d. priimtas Tarybos sprendimas 2015/2356); **Singapūras** (2015 m. birželio 15 d. priimtas Tarybos sprendimas 2015/1024); **Marokas** (2015 m. gruodžio 10 d. priimtas Tarybos sprendimas 2015/2357); **Armėnija** (2015 m. gruodžio 10 d. priimtas Tarybos sprendimas 2015/2358); **Korėjos Respublika** (2016 m. gruodžio 8 d. priimtas Tarybos sprendimas 2016/2313), **Kazachstanas** (2016 m. gruodžio 8 d. priimtas Tarybos sprendimas 2016/2311) ir **Peru** (2016 m. gruodžio 8 d. priimtas Tarybos sprendimas 2016/2312).

3 2008 m. gegužės 21 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2008/52/EB dėl tam tikrų mediacijos civilinėse ir komercinėse bylose aspektų (OL L 136, 2008 5 24, p. 3).

taikymo sritį patenkančius tarptautinius šeimos ginčus dėl vaikų. Europos Komisijos iniciatyva šios gairės išverstos į visas ES kalbas (išskyrus anglų ir prancūzų k.) bei arabų kalbą, siekiant paskatinti dialogą su konvencijos dar neratifikavusiomis valstybėmis ir padėti kartu rasti konkrečius dėl tarptautinio vaikų grobimo kylančių problemų sprendimo būdus[4].

2. TEISINIS PAGRINDAS, SUBSIDIARUMO IR PROPORCINGUMO PRINCIPAI

- **Teisinis pagrindas**

Atsižvelgiant į tai, kad sprendimas susijęs su tarptautiniu susitarimu, jo teisinis pagrindas yra Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 218 straipsnis kartu su 81 straipsnio 3 dalimi. Taryba, pasikonsultavusi su Europos Parlamentu, sprendžia vieningai.

Jungtinei Karalystei ir Airijai Reglamentas (EB) Nr. 2201/2003 yra privalomas, todėl jos dalyvauja priimant ir taikant šį sprendimą.

Pagal prie Europos Sąjungos sutarties ir Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo pridėto Protokolo Nr. 22 dėl Danijos pozicijos 1 ir 2 straipsnius Danija nedalyvauja priimant šį sprendimą ir jis nėra jai privalomas ar taikomas.

- **Proporcingumo principas**

Šis pasiūlymas parengtas atsižvelgiant į jau priimtus Tarybos sprendimus dėl to paties dalyko ir juo neviršijama to, kas būtina pasiekti tikslui užtikrinti suderintus ES veiksmus kovos su tarptautiniu vaikų grobimu srityje, užtikrinant, kad Austrija ir Rumunija pritartų Panamos, Urugvajaus, Kolumbijos ir Salvadoro prisijungimui prie 1980 m. Hagos konvencijos per nurodytą laiką.

3. *EX POST* VERTINIMO, KONSULTACIJŲ SU SUINTERESUOTOSIOMIS ŠALIMIS IR POVEIKIO VERTINIMO REZULTATAI

- **Konsultacijos su suinteresuotosiomis šalimis**

Austrija ir Rumunija, kurių Komisija paklausė dėl jų ketinimo pritarti Panamos, Urugvajaus, Kolumbijos ir Salvadoro prisijungimui prie 1980 m. konvencijos, pateikė teigiamą nuomonę.

2017 m. balandžio 24 d. ekspertų posėdyje vykusiose diskusijose paaiškėjo, kad šiame etape valstybės narės neprieštarauja, kad Austrija ir Rumunija pritartų Panamos, Urugvajaus, Kolumbijos ir Salvadoro prisijungimui prie 1980 m. konvencijos.

- **Tiriamųjų duomenų rinkimas ir naudojimas**

Atsižvelgiant į tai, kad konvencija jau galioja Panamos ir 26 valstybių narių santykiams ir Urugvajaus, Kolumbijos bei Salvadoro ir 25 valstybių narių santykiams, Komisijos ir valstybių narių ekspertų nuomone, tokiais atvejais nebūtina atlikti trečiosios šalies padėties konkretaus vertinimo.

Valstybių narių ekspertai nepranešė apie jokias problemas taikant 1980 m. konvenciją santykiams su Panama, Urugvajumi, Kolumbija ir Salvadoru.

- **Poveikio vertinimas**

Dešimties 2015–2016 m. priimtų Tarybos sprendimų dėl pritarimo kelių trečiųjų valstybių prisijungimui prie 1980 m. Hagos konvencijos atveju, atsižvelgiant į šio teisėkūros procedūra

[4] https://www.hcch.net/en/publications-and-studies/details4/?pid=5568&dtid=3

priimamo akto pobūdį, konkretaus poveikio vertinimo neatlikta. Bet kokiu atveju buvo laikomasi nuomonės, kad Panamos, Urugvajaus, Kolumbijos ir Salvadoro padėties konkretus vertinimas būtų perteklinis, atsižvelgiant į tai, kad konvencija jau galioja santykiams su 26 arba 25 ES valstybėmis narėmis ir Austrijos ir Rumunijos norą pritarti Panamos, Urugvajaus, Kolumbijos ir Salvadoro prisijungimui.

4. POVEIKIS BIUDŽETUI

Siūlomas sprendimas poveikio biudžetui neturi.

5. KITI ELEMENTAI

- **Įgyvendinimo planai ir stebėsena, vertinimas ir ataskaitų teikimo tvarka**

Kadangi pasiūlymas susijęs tik su Austrijos ir Rumunijos įgaliojimu pritarti Panamos, Urugvajaus, Kolumbijos ir Salvadoro prisijungimui prie 1980 m. konvencijos, jo įgyvendinimo stebėsena apima tik šiuos aspektus: kaip Austrija ir Rumunija laikosi pareiškimo teksto, deponavimo laikotarpio ir pranešimo apie deponavimą Komisijai reikalavimų, nustatytų Tarybos sprendime.

2017/0153 (NLE)

Pasiūlymas

TARYBOS SPRENDIMAS

kuriuo Austrija ir Rumunija įgaliojamos dėl Europos Sąjungos interesų pritarti Panamos, Urugvajaus, Kolumbijos ir Salvadoro prisijungimui prie 1980 m. Hagos konvencijos dėl tarptautinio vaikų grobimo civilinių aspektų

EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdama į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 81 straipsnio 3 dalį kartu su 218 straipsniu,

atsižvelgdama į Europos Komisijos pasiūlymą,

atsižvelgdama į Europos Parlamento nuomonę[5],

kadangi:

(1) Europos Sąjunga yra nusistačiusi kaip vieną iš savo tikslų skatinti vaiko teisių apsaugą, kaip nurodyta Europos Sąjungos sutarties 3 straipsnyje. Priemonės, skirtos vaikams apsaugoti nuo neteisėto išvežimo ar laikymo, yra vienas iš esminių tos politikos aspektų;

(2) Taryba priėmė Reglamentą (EB) Nr. 2201/2003 (toliau – reglamentas „Briuselis IIa“), kuriuo siekiama apsaugoti vaikus nuo žalingų padarinių, kuriuos sukelia neteisėtas išvežimas ar laikymas, ir nustatyti tvarką, kuri užtikrintų greitą jų sugrąžinimą į valstybę, kurioje jie nuolat gyvena, taip pat užtikrinti bendravimo teisių ir globos teisių apsaugą;

(3) reglamentu „Briuselis IIa“ papildoma ir sustiprinama 1980 m. spalio 25 d. Hagos konvencija dėl tarptautinio vaikų grobimo civilinių aspektų (toliau – 1980 m. Hagos konvencija), kuria tarptautiniu lygmeniu nustatoma susitariančiųjų valstybių ir centrinių įstaigų įsipareigojimų ir bendradarbiavimo sistema ir siekiama užtikrinti greitą neteisėtai išvežtų ar laikomų vaikų grąžinimą;

(4) visos Sąjungos valstybės narės yra 1980 m. Hagos konvencijos šalys;

(5) Sąjunga ragina trečiąsias valstybes prisijungti prie 1980 m. Hagos konvencijos ir remia tinkamą 1980 m. Hagos konvencijos taikymą, *inter alia*, kartu su valstybėmis narėmis dalyvaudama specialiųjų komisijų, kurias reguliariai organizuoja Hagos tarptautinės privatinės teisės konferencija, veikloje;

(6) opiais tarptautinio vaikų grobimo atvejais geriausiu sprendimu galėtų būti bendra teisinė sistema, taikoma Sąjungos valstybių narių ir trečiųjų valstybių santykiams;

(7) 1980 m. Hagos konvencijoje nustatyta, kad ji taikoma tik prisijungiančios valstybės ir tų susitariančiųjų valstybių, kurios pareiškė, kad pritaria jos prisijungimui, tarpusavio santykiams;

---

[5] OL C […], […], p. […].

(8) pagal 1980 m. Hagos konvenciją ekonominės integracijos regioninėms organizacijoms, kaip antai Sąjungai, neleidžiama tapti jos šalimi. Todėl Sąjunga negali nei prisijungti prie tos konvencijos, nei deponuoti savo pareiškimo dėl pritarimo valstybės prisijungimui;

(9) remiantis Europos Sąjungos Teisingumo Teismo nuomone 1/13, pareiškimai dėl pritarimo prisijungimui pagal 1980 m. Hagos konvenciją priklauso išimtinei Sąjungos išorės kompetencijai;

(10) 1994 m. vasario 2 d. prisijungimo prie 1980 m. konvencijos dokumentą deponavo Panama. Konvencija Panamoje įsigaliojo 1994 m. gegužės 1 d.;

(11) visos susijusios valstybės narės, išskyrus Austriją ir Rumuniją, jau pritarė Panamos prisijungimui prie 1980 m. Hagos konvencijos. Panama pritarė Bulgarijos, Kipro, Estijos, Latvijos, Lietuvos, Maltos ir Slovėnijos prisijungimui. Įvertinus padėtį Panamoje padaryta išvada, kad Austrija ir Rumunija gali dėl Sąjungos interesų pritarti Panamos prisijungimui pagal 1980 m. Hagos konvencijos sąlygas;

(12) 1999 m. lapkričio 18 d. prisijungimo prie 1980 m. konvencijos dokumentą deponavo Urugvajus. Konvencija Urugvajuje įsigaliojo 2000 m. vasario 1 d.;

(13) visos susijusios valstybės narės, išskyrus Austriją ir Rumuniją, jau pritarė Urugvajaus prisijungimui prie 1980 m. Hagos konvencijos. Urugvajus pritarė Bulgarijos, Estijos, Latvijos ir Lietuvos prisijungimui. Įvertinus padėtį Urugvajuje padaryta išvada, kad Austrija ir Rumunija gali dėl Sąjungos interesų pritarti Urugvajaus prisijungimui pagal 1980 m. Hagos konvencijos sąlygas;

(14) 1995 m. gruodžio 13 d. prisijungimo prie 1980 m. konvencijos dokumentą deponavo Kolumbija. Konvencija Kolumbijoje įsigaliojo 1996 m. kovo 1 d.;

(15) visos susijusios valstybės narės, išskyrus Austriją ir Rumuniją, jau pritarė Kolumbijos prisijungimui prie 1980 m. Hagos konvencijos. Kolumbija pritarė Bulgarijos, Estijos, Latvijos, Lietuvos ir Maltos prisijungimui. Įvertinus padėtį Kolumbijoje padaryta išvada, kad Austrija ir Rumunija gali dėl Sąjungos interesų pritarti Kolumbijos prisijungimui pagal 1980 m. Hagos konvencijos sąlygas;

(16) 2001 m. vasario 5 d. prisijungimo prie 1980 m. konvencijos dokumentą deponavo Salvadoras. Konvencija Salvadore įsigaliojo 2001 m. gegužės 1 d.;

(17) visos susijusios valstybės narės, išskyrus Austriją ir Rumuniją, jau pritarė Salvadoro prisijungimui prie 1980 m. Hagos konvencijos. Salvadoras pritarė Bulgarijos, Estijos, Latvijos ir Lietuvos prisijungimui. Įvertinus padėtį Salvadore padaryta išvada, kad Austrija ir Rumunija gali dėl Sąjungos interesų pritarti Salvadoro prisijungimui pagal 1980 m. Hagos konvencijos sąlygas;

(18) todėl Austrija ir Rumunija turėtų būti įgaliotos deponuoti pareiškimą dėl pritarimo Panamos, Urugvajaus, Kolumbijos ir Salvadoro prisijungimui dėl Sąjungos interesų laikydamosi šiame sprendime išdėstytų sąlygų. Kitos Sąjungos valstybės narės jau pritarė Panamos, Urugvajaus, Kolumbijos ir Salvadoro prisijungimui prie 1980 m. Hagos konvencijos, todėl naujų pareiškimų dėl pritarimo prisijungimui neturėtų deponuoti, nes pagal tarptautinę viešąją teisę esami pareiškimai galioja toliau;

(19) Jungtinei Karalystei ir Airijai reglamentas „Briuselis IIa“ yra privalomas ir jos dalyvauja priimant ir taikant šį sprendimą;

(20) pagal prie Europos Sąjungos sutarties ir Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo pridėto Protokolo Nr. 22 dėl Danijos pozicijos 1 ir 2 straipsnius Danija nedalyvauja priimant šį sprendimą ir jis nėra jai privalomas ar taikomas,

PRIĖMĖ ŠĮ SPRENDIMĄ:

1 straipsnis

1. Austrija ir Rumunija įgaliojamos dėl Sąjungos interesų pritarti Panamos, Urugvajaus, Kolumbijos ir Salvadoro prisijungimui prie 1980 m. spalio 25 d. Hagos konvencijos dėl tarptautinio vaikų grobimo civilinių aspektų (toliau – 1980 m. Hagos konvencija).

2. Austrija ir Rumunija ne vėliau kaip [dvylika mėnesių po šio sprendimo priėmimo] deponuoja pareiškimą dėl pritarimo Panamos, Urugvajaus, Kolumbijos ir Salvadoro prisijungimui prie 1980 m. Hagos konvencijos dėl Sąjungos interesų, išdėstytą taip:

„[Visas VALSTYBĖS NARĖS pavadinimas] pareiškia, kad pritaria Panamos, Urugvajaus, Kolumbijos ir Salvadoro prisijungimui prie 1980 m. spalio 25 d. Hagos konvencijos dėl tarptautinio vaikų grobimo civilinių aspektų, vadovaujantis Tarybos sprendimu (ES) 2017/…*.“

3. Austrija ir Rumunija informuoja Tarybą ir Komisiją apie savo pareiškimo dėl pritarimo Panamos, Urugvajaus, Kolumbijos ir Salvadoro prisijungimui deponavimą ir perduoda Komisijai pareiškimo tekstą per du mėnesius nuo jo deponavimo.

2 straipsnis

Valstybės narės, pareiškimus dėl pritarimo Panamos, Urugvajaus, Kolumbijos ir Salvadoro prisijungimui prie 1980 m. Hagos konvencijos deponavusios iki šio sprendimo priėmimo dienos, naujų pareiškimų nedeponuoja.

3 straipsnis

Šis sprendimas įsigalioja kitą dieną po jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

4 straipsnis

Šis sprendimas skirtas Austrijai ir Rumunijai.

Priimta Briuselyje

Tarybos vardu
Pirmininkas

* OL: prašom įrašyti šio sprendimo numerį.